

A Balogh
Nemzetség
Eredetéről

A Balogh Nemzetség Eredetéről

Tartalom

I.	A Balogh Nemzetség eredete	2
II.	„Ezek után”	4
III.	A Friedbergi Altmann	7
IV.	A név eredete	11
V.	A Balogh Nemzetség Birtokai az 1297-es megosztás után.	13
VI.	Korabeli pecsétek	15
VII.	A Balogvár (1290)	17
VIII.	A Balogh Nemzetséggel kapcsolatos családok	27
	- 1. Az Ócsai Baloghok	27
	- 2. A Balog-Semjén nemzetség	28
	Források	31

I. A Balogh Nemzetség eredete

Honnan ered a Balogh nemzetség? Árpáddal, a honfoglalás idején jöttek-e be az országba, vagy későbbi eredetűek? A honfoglalás korából nagyon kevés adat áll rendelkezésünkre, a legtöbb magyar családfa is csak egy kicsit későbből, az 1200-as, 1300-as évekből ered.

1. Az egyik legrégebbi adatot a Kézai krónikában (Gesta Hunnorum et Hungarorum, 1282-1285) találjuk, a krónika függelékében ezt olvashatjuk:

„I. FEJEZET. A jövevény nemesekről.

1. A jövevények beköltözéséről Gyeics (Géza) vezér idejében.
Mint hogy a tiszta magyarságban nincs több törzs vagy nem, mint a száznyolcz nemzetség, lássuk, honnan veszik eredetöket azok nemzetségei, kik az olasz földről, vagy Németországból vagy más tartományokból származtak. Gyeics vezér a Turul nemzetségből vala ugyanis az, kinek mint mondják, a magyarok közt legelsőben szózat zendült meg az égből, hogy a keresztyén hitet és keresztséget vegye föl. Mivel azonban keze embervérrel volt fertőzve, nem vala alkalmas a hitre téríteni illy nagy nemzetet. S jóllehet maga és háznépe szent Adalbert által a keresztség kegyelmét fölvette: mindazáltal az égi trónról szózat jöve hozzá, hogy e gondolattal hagyjon föl; minthogy mind ennek véghez vitelét a felséges isten kegyelme tőle származandó szent Istvánra bízta vala. A honnan ezt hallván, nemzete megtérítése dolgában, a mit tehetett s a mivel tartozott, szent Adalbert prágai püspök rendelése szerint nem mulasztotta el megtenni. Küldte azért követeket a keresztyén tartományokba, hogy óhajtását mindenkinek hieszteljék. Miért is ennek hallatára sok gróf, vitéz és nemes jöve hozzá a keresztyénség országaiból. Némelyek ugyanis jövének isten szerelméből, hogy a vezért a pogányok ellen, kik a hitet nem vennék föl, segítsék, mások pedig hogy a pogányoktól és üldözőiktől szabadúljanak: mert ez a nemzet, míg pogányságban élt, kegyetlen üldözője vala a keresztyéneknek...

... Altmannról. Ezek után jó bé Altmann Friedburgból, pánczélos vitéz a thüringiek hazájából. Ettől származnak a mai Balogjak.”

- Ugyanerre a forrásra hivatkozik számos, későbbi munka is:

„3. Altmann von Friedburg, ein Ritter aus Thüringen, unter Geysa einwanderd, ward Ahnherr des Geschlechtes Bolugh.”
(Ethnographie der Österreichischen Monarchie - Karl Freiherr Von Czoernig, 1857)

„Bolugh. Nach Keza, S. 137, ist der Stammhalter ein Ritter aus Thüringen Altmann Friedburg. Kovachich sah eine Urkunde von 1346, welche die Familie Széchy betraf. Manchmal wird es auch Bolagh geschrieben.”

(Geschichte der Magyaren, Volume 2 - Johann Mailáth, 1828)

„Bolugh (nach Keza von einem thüringischen Ritter Altmann Friedburg entsprossen)” (Geschichte Österreich's, seiner Völker und Länder: Volume 4 - Hermann Meynert, 1846)

Kézai Gestája természetesen latinul íródott, az eredeti, idevágó sora így hangzik:

“Post illos Altmann intrat de Fridburc miles coridatus ex patria Turingorum, de isto illi de Bolugi oriuntur.”

2.

"Az urak közt aránylag sok volt az idegen eredetű. A Németujváriak Wolfer és Hedrik testvérektől származtak, a kik II. Géza idejében valószínűleg Tirolból vándoroltak be, és nyerték birtokul Kiszen hegyét (Güssing), közel a stájer határhoz, hol aztán várat építettek. A Rátoldokat apuliai, normann eredetűeknek mondja a krónika. (Lorántfyak, Rádayak.) Bár már századok óta az országban éltek, nem feledték el német eredetüket sem a Gutkeledék (Joákim bán, a Báthoryak őse), sem a Huntpáznánok (Forgácsok, Szentgyörgyiek), sem a Jákók (Niczkyek.) Németek még a Hahold-Buzád, a Tibold, a Balog nemzetségbeliek és a lébenyi Pótok. Francziák a Becse-Gergelyek és a Zsámbokiak. Csehek a Bogát-Radvánok (Rákóczyak.) Bármennyire összeolvadtak ezek nyelvben, erkölcsben a magyarokkal, külföldi eredetök nem ment feledésbe."

Szilágyi Sándor: A magyar nemzet története, V. fejezet. Az urak és nemesek.

3.

"...tagadhatatlan, hogy azon jövevények, kik új hazájukban földbirtokot nyertek és az illető vidék birtokos családainak őseivé váltak, mint idegen emberek, kik új hazájuk nyelvét nem értették, az egyes emberek rendelkezésére álló erővel nem lettek volna képesek a nekik adományozott, többnyire lakatlan - és műveletlen földeken kulturtelepeket alkotni. Szükségük volt tehát arra, hogy hasonnemfi, nyelv és nemzetiség által egymással összekötött tömeg egyesült erejével hassanak. Valamint tehát az emberiség fejlődési korszakainak legfontosabb eseményei a későbbi epigonok emlékezetében csak ugyanazon korszakoknak egyes kimagasló alakjaiban tükröződtek vissza és a még későbbi ivadékok ahhoz voltak szokva, hogy a nagyobb tömegeknek együttes működése által létrejött eseményeket az egyes hősöknek a hagyományban fentartott neveivel azonosítsák : úgy van ez az idegen, illetőleg német elemeknek Magyarországra való legrégebb bevándorlásával is. A Tibold, Hont-Pázmán, Vecse'n-Ják, Heidrik, Botho, Gut-Keled, Altmann-Balog, Buzád-Hahót, Hermann nevek stb. a német elemek Magyarországra történt legrégebb bevándorlásának ugyanannyi határvölgyei."

Erdélyi Múzeum XVII. kötet. 1900. VI. Füzet

4.

A Friedburgi Altmann ma már nem lehet azonosítani. A magyar Balog nemzetséget a Balog településről nevezték el (ma Velky Blh Szlovákiában), eredetileg egy folyó neve volt (ÁMTF 2:463). A narratív források közül csupán Kézai említi ezt az őst. Az Altmann név valószínűleg ismert volt Kézainak, mert István, Altmann (Olthmann) fia Serke településen, Gömör megyében, adományt kapott IV László királytól (ÁMTF 2: 547).

Kézai Simon: Gesta Hungarorum (A magyarok cselekedetei), szerkesztette és fordította Veszprémy László és Schaer Frank, kiegészítve Szűcs Jenő tanulmányával.

II. „Ezek után”

Mit ért Kézai Simon az alatt, hogy „*Ezek után?*” Ez lehet Orseolo Péter uralkodása alatt, esetleg egy tágabb időszak: Orseolo Péter és a kilencedik pontban említett Könyves Kálmán közti időszak. Megerősíthetjük-e ezt az időpontot, vagy más, későbbi szerzők eltérő adatait vegyük-e figyelembe? Nézzük sorra az Árpád-házi királyokat:

I. István	1000-1038
Orseolo Péter	1038-1041
Aba Sámuel	1041-1044
Orseolo Péter másodszor	1044-1046
I. András	1046-1060
I. Béla	1060-1063
Salamon	1063-1074
I. Géza	1074-1077
I. László	1077-1095
Könyves Kálmán	1095-1116

1. I. István

Uralkodása során két fő ellenséggel kellett szembenéznie: a besenyőkkel és a németekkel. A nomád besenyők Erdélybe zúdultak be, de a (gyula)fehérvári ispán csapatai elűzték őket. A másik sokkal nagyobb veszélyt jelentő ellenség a németek voltak. István sógorával, II. Henrikkel a bajor uralkodócsalád fiágon kihalt (1024), ezután a Német-Római Birodalommal ideiglenesen megromlott a viszony, 1029 környékén német és főleg bajor csapatok többször fosztogatták a Fischa és a Lajta közét, amire válaszul a magyar csapatok is a bajor területekre való betörésekkel reagáltak. Erre való hivatkozással II. Konrád német-római császár 1030-ban megtámadta Magyarországot, azonban István a felperzselt föld taktikáját alkalmazva kiéheztette az ellenséget, majd Bécsnél be is kerítette a visszavonuló német sereget. A győzelemnek külön jelentősége az volt, hogy István országa bizonyította: képes megvédeni magát a külső ellenségekkel szemben is.

- nem valószínű, hogy ebben az időszakban történt német lovagok betelepítése.

2. Aba Sámuel

Elődje, Orseolo Péter idegenbarát politikát folytatott, a döntéshozatalban mellőzte a királyi tanácsot és azokat a főurakat, akik nem támogatták, kizárta és helyükre feltétlen híveit, németeket és olaszokat ültetett. Péter megfosztotta Gizellát birtokai nagy részétől és el is záratta egyik várába, továbbá a kánonjog megsértésével hozott az egyházat érintő döntéseket. 1041-re a növekvő elégedetlenség a mellőzött magyar urak körében lázadást váltott ki, ezért Péter király III. Henrik udvarába menekült. A megüresedett királyi székbe Aba Sámuelt ültették. Sámuel 1041-ben követeket küldött Henrikhez Strassburgba, hogy az esetleges békéről tárgyaljanak. Henrik azonban nem szándékozott megbékélni. Sámuel erre csapatával 1042. február 15-én a Traisen folyónál betört az Osztrák Őrgrófságba, és Tulln városáig nyomult. III. Henrik még 1042 őszén támadást indított Magyarország ellen és elfoglalta a Dunától északra eső területeket, és a Nyitrai Dukátus élére egy Csehországban élő Árpád-házi herceget ültetett, akit azonban a császári csapatok visszavonulása után Aba Sámuel elűzött és a területet visszafoglalta. Egy év múlva azonban újra megtorló hadjáratot indított III. Henrik Magyarország ellen, melynek során egészen a Rábáig jutott. Aba Sámuel tudta, hogy nincs esélye a németek ellen és a második támadás után lemondott az István által 1030-ban megszerzett területekről, valamint hadisarc fizetésébe is beleegyezett. Így a két ország közti új határt a Lajta és a Morva folyók jelentették.

- ezt az időszakot a németekkel való viszály jellemzi, ekkor sem történt német lovagok betelepítése.

3. Orseolo Péter

Az 1044-es ménfői csatában Aba Sámuel árulás miatt vereséget szenvedett és meggyilkolták. Ezután III. Henrik Székesfehérvárott személyesen ültette trónra Pétert, 1044. júliusában, jelezve ezzel a megváltozott erőviszonyokat. A segítségért cserébe persze Henrik viszonzást várt. Először életbe léptette a német jogot, amivel egyértelműen elhagyta az istváni utat. 1045 pünkösdjén a császár újra Magyarországra jött, Péter pedig az országot aranyozott lándzsa formában átadta Henriknek, ezzel Magyarország a Német-Római Császárság hűbérese lett. A császár a lándzsát és a koronát Rómába vitette. Közben István felesége, Gizella is elhagyta az országot és visszatért szülőföldjére, Bajorországba. Péter pedig a legfőbb tisztségekbe újra idegeneket helyezett.

Helyzete romlott; 1045-ben két merényletet is szerveztek ellene, az egyiket sikerült leleplezni és a résztvevőit kivégezni. A másik csoport Szent Gellért csanádi püspök vezetésével Vazul fiainak ajánlotta fel a trónt és több más püspökkel elindult András és Levente fogadására. Közben 1046 nyarán kitört a Vata vezette pogány felkelés a Körösök vidékén, ami gyorsan tovaterjedt. Ennek a felkelésnek a vezetőivel találkozott Abaújváron a hazatérő Andrásék, 1046 szeptemberében. A lázadók azt követelték tőlük, hogy visszatérhessenek pogány hitükhöz...

- ez az időszak nagyon illik a német lovagok bejövételéhez.

4. I. András

Miután trónra került hozzálatott a pogányság leszámolásához, visszaállította a keresztény rendet, és utasította a népet Szent István rendelkezései szerinti életre. 1047 elejére az ország egysége helyreállt, a királyi haderő az előkelők egységes támogatásával erőfölénybe került. A legyilkolt papság pótlására Franciaországból érkeztek hittérítők. Ebben közrejátszhatott András felesége is, akinek egyik lánytestvére a francia király felesége volt. A belső rend helyreállítása után András első dolga a németekkel való békekeresés volt. Ennek érdekében már 1047-ben követeket küldött III. Henrikhez és kész volt területeket átengedni, valamint adót fizetni, de a hűbérességet nem vállalta. A béketárgyalások ekkor abbamaradtak, mert Henriknek ezidőtájt más területekkel volt elfoglalva, többek között Itáliával.

András felkészült arra, hogy idővel Henrik bosszút akar majd állni az elvesztett birtokáért. 1048 elején ezért hazahívta testvérérét Lengyelországból és Bélát tette meg a magyar hadak fővezérévé, aki nagy politikai és hadvezetési tapasztalatokkal rendelkezett. András testvérenek adta az ország egyharmadát (dukátus), ami a hatalmas terület mellett, nagyfokú önállóságot is jelentett Béla számára. 1051-ben Henrik haddal indult Magyarország ellen. A német csapatok keresték az ütközetet, azonban a magyarok a felperzselt föld taktikáját alkalmazták, csakúgy mint István 1030-ban II. Konrád ellen. A német sereg elől a lakosságot kiköltöztették, az élelmet elvitték, vagy elpusztították. A németek ennek ellenére a Vértesig, egyes források szerint Székesfehérvárig jutottak. Béla seregeit azonban a németek hátába irányította hogy a Zala és Rába közti részt, valamint a mosoni gyepeket erősítsék. A németek éheztek, mivel semmi élelmet nem találtak és az utánpótlásuk is akadozott. Ekkor döntöttek úgy a német csapatok, hogy elhagyva a Vértest, északra fordulnak az utánpótlást szállító hajókhoz. De akkor azok már nem voltak ott, ugyanis Béla herceg elfogatta az egyik futárt és olyan levelet küldött a püspöknek - németek nevében-, amelynek értelmében a hadjáratnak vége és forduljanak vissza Regensburgba.

Henrik a következő év tavaszán újra betört Magyarországra, okulva az előző hadjárat kudarcából, most végig a Duna mentén haladt. A támadás első színhelye Pozsony volt, ahol a jól felkészült vár nyolc hétig állta a németek támadását. A csatát végül a Búvár Kund néven elhíresült személy döntötte el. Az eredetileg Zotmund névre hallgató várvédő az éj leple alatt a német hajók alá úszott és megfúrta azokat. a német császárnak újra vesztesként kellett elhagynia Magyarországot.

- ezt az időszakot is a németekkel való viszály jellemzi, ekkor sem történt német lovagok betelepítése.

5. I. Béla

Béla a III. Henrik német-római császár ellen viselt háborúban fényesen kitűnt hadvezéri képességével. A német hadak visszaszorítása és a haza függetlenségének megóvása az ő érdeme. Ezt azzal is tetőzte, hogy visszaszerezte az ország déli részeit, melyek a közelebbi zavarok alatt részint a horvát fejedelem kezeibe, részint görög felsőbbbség alá jutottak.

- ezt az időszakot is a németekkel való viszály jellemzi, ekkor sem történt német lovagok betelepítése.

6. Salamon

Salamon főként belviszályokkal és a déli határokon volt elfoglalt, a besenyőkkel és Bizánccal, német lapcsolatai nem voltak gyümölcsözőek, nem történt német lovagok betelepítése.

7. I. Géza

Hívei unszolására ugyan elfoglalta a trónt, s királynak nevezte, de még mindig nem koronáztatta meg magát; pedig nándorfehérvári lovagias magaviseletéért most már VII. Dukász Mihály is királyi koronát küldött neki 1075-ben. 1074-ben VII. Gergely pápa is keményen, a magyar közjog szempontjából azonban egészen hibás alapon támadta meg Salamont, hogy Magyarországot, a római egyház tulajdonát, hűbérül ajánlotta fel a császárnak. Gézát 1075. március 23-án az ország függetlenségének védelmére buzdította, IV. Henrikre pedig 1076. február 22-én kimondta az átkot. Géza tehát egyelőre békés alkotásoknak szentelhette idejét.

- ebben az átmeneti időszakban sem történt német lovagok betelepítése.

8. I. László

A XI.századi Magyarország külpolitikai környezetét elsősorban a pápa és a német-római császár közt dúló investitúra háború, az 1054-ben bekövetkezett nagy egyházszakadás és a római katolikus egyházon belüli erkölcsi megújulást hirdető mozgalom térnyerése határozta meg. A német-római császárral szemben a pápákat támogatta

- ebben az időszakban sem történt német lovagok betelepítése.

9. Könyves Kálmán

Álmos 1104. augusztus 21-én vette feleségül Szvatopolk kijevi nagyherceg leányát. 1106-ban Német-, majd Lengyelországban keresett segítséget Kálmán ellen. Sógora, III. Boleszló egy ideig segítette is, de azután kibékült a magyar királlyal. Álmos Abaújvárnál kegyelmet kért és kapott; ekkor néhány hónapra zarándokként ment Jeruzsálembe. Visszatérve, Dömösön templomot és monostort építtetett, melynek fölszentelésén (1108-ban) királyi bátyja is megjelent. Álmos végül Passauba ment és V. Henrik német-római császártól kért segítséget, aki szeptemberben Szvatopluk cseh herceggel megtámadta Magyarországot. Miután a császár Pozsonyt több hónapos ostrommal sem tudta bevenni, kibékült Kálmánnal.

- ezt az időszakot a németekkel való viszály jellemzi, ekkor sem történt német lovagok betelepítése, hanem Itáliából települtek be lovagok.

Ezek után elfogathatjuk, hogy Altmann lovag Orseolo Péter második uralkodása alatt jött az országba (1044-1046), és nem Orseolo Péter és Könyves Kálmán közti időszakban.

III. A Friedbergi Altmann

Kézai krónikája a Thüringiai Friedburgot említi, csak hogy ilyen nevű város nem létezik. Nézzük csak mi lehet az oka. Vagy elírás, vagy egyszerűen ezer év után máshogy írjuk a neveket.

Amit találni lehet, az:

1. Freiburg (im Breisgau), Baden-Württembergben (Freiburg = „Szabad Város“)
2. Freiburg, Alsó-Szászország (Freiburg = „Szabad Város“)
3. Friedberg (in der Wetterau) Hessenben (Friedberg = „Béke Hegye“)
4. Friedberg, Augsburg, Bajorország (Friedberg = „Béke Hegye“)
5. Freiberg, Szászország (Freiberg = „Szabad Hegy“)

1. Freiburg (im Breisgau), Baden-Württembergben (Freiburg = „Szabad Város“)

2. Freiburg, Alsó-Szászország (Freiburg = „Szabad Város“)

3. Friedberg (in der Wetterau) Hessenben (Friedberg = „Béke Hegye“)

4. Friedberg, Augsburg, Bajorország (Friedberg = „Béke Hegye“)

5. Freiberg, Szászország (Freiberg = „Szabad Hegy“)

Thüringiáról szó sincs... Amelyik város a legközelebb esik Thüringiához, az Friedberg (in der Wetterau) Hessenben. Itt azonban mindjárt két meglepetés is ér minket:

a. A Hesseni Friedberg város története:

A város a római időkben már lakott volt, mivel fontos kereskedelmi utak kereszteződésénél fekszik, sőt, a város közelében egy mezolitikumi települést is feltártak. Egy Vár melletti dombon egy limeshez tartozó római erőd volt, valószínűleg azonos a korabeli feljegyzésekben szereplő „Castellum in Monte Tauno“-val. Hessen lakosai eredetileg kelták voltak, de az időszámításunk előtti első században az északról betörő germán Chatti törzs foglalta el. Tőlük származik a Hessen elnevezés is. A nyolcszázas években bizonyos részei Frank uralom alá kerültek, majd az 1100-as években Thüringia alá. Később, a Német-római Birodalomban alapította újra a Hohenstaufen dinasztia. A Város és a Vár ezek után nemcsak, hogy független volt egyik a másiktól, hanem állandó versengésben és küzdelemben is álltak.

Itt láthatjuk, hogy ez a terület, legalábbis miután Altmann lovag Magyarországra jött, Thüringiához tartozott. A 240 évvel később élt Kézai Simon joggal sorolhatta Friedberget Thüringiához...

b. A Város cimere:

A Város cimere kétfejű sas, kiterjesztett szárnyakkal. Friedberg már a 1100-as években város volt. A legrégebbi címereken a birodalmi sas egy dombon volt ábrázolva, kétfejűvé 1328-ban vált, a fekete-fehér pajzsot pedig a 1500-as években kapta meg. Eredete nem teljesen ismert, de valószínűleg a Friedbergi őrgrófoktól származik, és ebben az időben is tűnt el a cimerről a domb is. Azóta nem változott a cimere.

Noha a kétfejű sas visszatérő motívum a német címereknél, legalábbis az előbb említett városok címereiben nem szerepel, csak a Hesseni Friedberg címereiben, és feltűnően megegyezik a Genus Balogh címereiben található sassal, még a háttér színe (arany) is megegyezik. Nézzük csak meg a Balogh-féle sást:

Egy forrás ugyan leírja az Altmann-cimert, mint bivalyfejes cimert (Selmeci 2003):

„... Altmann a germán nemesség körében oly gyakori bivalyfejes címerpajzsot használta. A címeren, amelynek ábrázolása több magyar szakkönyvben is megtalálható, egy aranyszarvakkal ékesített bivalyfejet látunk, amelyet baloldalon aranycsillag, jobboldalon pedig ezüst hold egészíti ki.” (Selmeci 2003)

A leírás nem teljes, mert nem részletezi a cimere háttérét. A heraldika szabályai szerint ez nem lehetett fehér, vagy sárga („fém”), csak „szin”, valószínűsíthető a kék. Ez a cimere valahogy így nézhetett ki:

De valami általunk ismeretlen okból, az Altmann-cimer helyett a Friedbergi cimert választottak a Baloghok családi címernek. Vajon miért? Nem tudjuk. Lehet, hogy a Németországban maradt Altmannok nem egyeztek bele, hogy a Baloghok is viseljék. Noha az első feljegyzés a Baloghokra vonatkozóan a bakonbéli apátság jószágainak és vagyonának összeírása (1086-ban), mindenesetre az első feljegyzett személy, akiről tudunk Balogh Ányos, kb. 1170-ben született. Ha tehát elfogadjuk Altmann lovag bejövetelét kb. 1045-ben, van kb. 125 év a Balogh történelemben, amiről nem sokat tudunk. Megváltozott a címer, és megváltozott a családnév is.

Az Altmann pajzs	A Balogh pajzs	A Balogh Genus korabeli címere	A Balogh Genus címere - színes
			

A Balogh Nemzetség három ága szintén ezt a sast használja címerében:

Balogh	Atyfi	Széchy	Derencsényi
			

Külön érdekesség, hogy felfedeztünk egy jelet a Freibergi Vár falára karcolva, ami az ógermán rúnajel, az Othal (Othalan): ᚲᚱᚱᚱᚱ

Jelentése: ősök, gyökerek, örökség, haza, otthon.

(...)

IV. A név eredete

A magyar balog szó balkezest, balról valót jelent. De az elképzelhető, hogy egy nemzetség fejét (és aztán az egész nemzetséget így hívják? Nagyon valószínűtlen. Vessünk csak egy pillantást Rimaszécstre a térképen...

A Balog folyó Rimaszecs után ömlik a Rimába

Kitűnően láthatjuk, hogy a Balog folyó (52km) a Rima folyó bal oldali ága. Ezt a völgyet kapta meg Altmann vitéz. Az is bizonyítja ezt, hogy a Balog völgyben van más település is, amelyek nevében benne van a balog szó, de sosem volt a Balog(h) Nemzetség birtoka, mint pl Balogfala, Balogtamási, és Balogér. A Nemzetség lett a földrajzi helyről elnevezve, és nem fordítva.

A balog völgy felső része

"...Balog azonban nem valami nemzetségös neve volt; Balog falu ugyanis a Balog folyóról (szlovák Blh) kapta nevét, a Balogiak beköltözött német őseit viszont Altman-nak nevezték."

Gerics József: Krónikáink néhány genealógiai vonatkozásáról - Irodalomtörténeti Közlemények - 1967. 71. évf. 5. Füzet

Különbféle földrajzi neveket különfélekepp irtak is le az idő folyamán. Ezeket a változatokat találtuk a korabeli feljegyzésekben:

Balogvár:

Castrum Bolug (1323)
Balogwara (1435)

Balogh-hegy:

Bulhad (1254)
Mont Bulhadu (1200)
Baloghát

Balog-folyó:

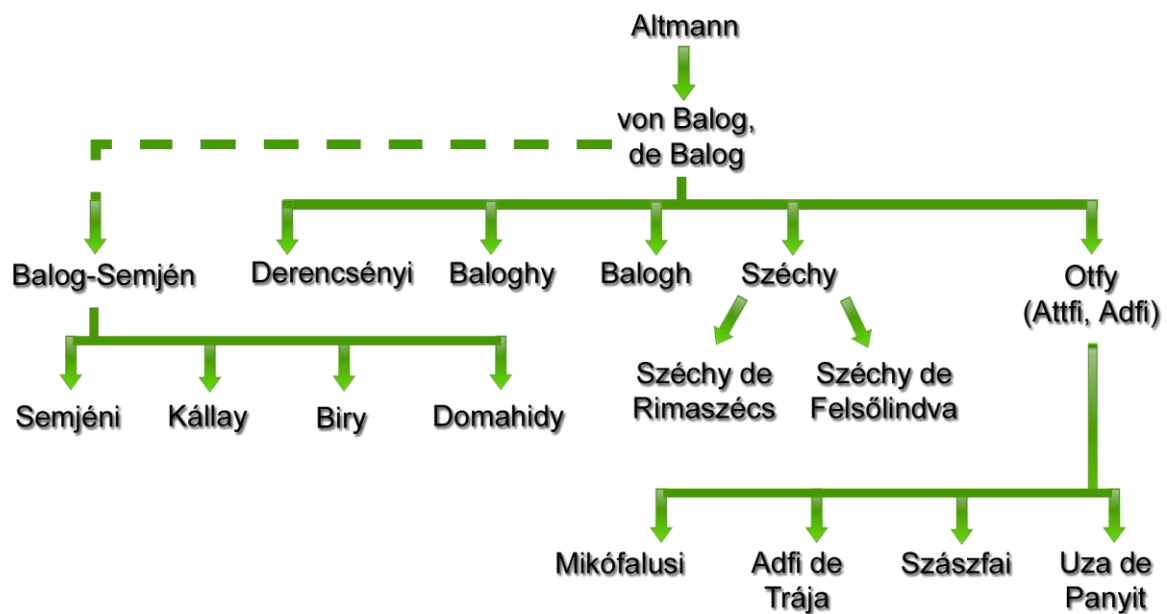
Bolugwyze (1334)
Baloghwyze (1466)

Balogh:

Balog (1435)
Balogh (1291, 1447, 1482, 1445, 1451, 1462)
Baluc (1214)
Baluk (1245)
Balwgh (1284)
Boloc (1250)
Bolug (1296, 1323, 1336)
Bolugh (1335)
Bolwgh (1301, 1323)

Láthatjuk, hogy nem figyelhető meg kronológiai fejlődés, valószínűleg nem volt egységes szabály a nevek helyesírásánál, de kitűnik, hogy a Balogh változat maradt fenn a legtovább.

A Balogh Nemzetséggel kapcsolatos családnevek kapcsolata és fejlődése: (1046-1535)

V. A Balogh Nemzetség Birtokai az 1297-es megosztás után.

A Széchy ág

Mai magyar név	Korabeli magyar név*	Mai szlovák név	kordináták
Rimaszécs	?	Rimavská Seč	48.304525°, 20.235342°
Uraj	Wroy	-	48.249483°, 20.268059°
Hangony	Hangun	-	48.2253°, 20.19978°
Balogiványi	Iwan	Ivanice	48.32818°, 20.236816°
Cakó	Chakofalua	Cakov	48.333333°, 20.216667°
Dobóca	Dubocza	Dubovec	48.293701°, 20.154419°
Magyarhegyemeg	Hegmuky	-	?**

Később lett Széchy-birtok:

Mai magyar név	Korabeli magyar név*	Mai szlovák név	kordináták
Balogújfalua	Wyfalu	Vieska nad Blhom	48.351344°, 20.198364°
Rimaszombat	Rymoa Zumbota	Rimavská Sobota	48.38339°, 20.018463°
Alsósziplás	Zklnuk	Nižný Skálnik	48.453741°, 19.968853°
Bakostörék	Turek	Veľké Teriakovce	48.433333°, 19.966667°
Dobrapatak	Patak	Potok	48.560°, 20.051389°
Jéne	Yenne	Janice	48.278738°, 20.214157°
Perjése	Peryese	Dražice	48.437173°, 20.066357°
Szentsimon	Szentsimonúr	-	48.231173°, 20.220696°
Szútor	Zutor	Sútor	48.351686°, 20.122147°
Tiszolc	Thyzolch	Tisovec	48.680987°, 19.942932°
Uzapanyit	Panith	Uzovská Panica	48.418264°, 20.141373°
Váralja	Karaznahurka	Krásnohorské Podhradie	48.653333°, 20.597222°
Velkenye	Welkenye	Vlkyňa	48.280794°, 20.300674°
Zsip	Izep	Žíp	48.364461°, 20.201797°

A Derencsényi ág

Mai magyar név	Korabeli magyar név*	Mai szlovák név	kordináták
Derencsény	Drencseny	Drienčany	48.481667°, 20.071389°
Esztrény	Esthren	Ostrany	48.494983°, 20.047533°
Laponya	?	?	?***
Balogrussó	Huruswa	Hrušovo	48.512624°, 20.049706°
Balogpádár	Padar	Padarovce	48.466667°, 20.066667°
Babarét	Babalwaska	Babinec	48.512319°, 20.005288°
Gesztés****	Geztus	Hostišovce	48.497839°, 20.11631°
Gömörhegyvég	Poprocz	Poproč	48.584216°, 20.033398°
Kiéte	Kyethe	Kyjatice	48.530248°, 20.012283°
Kopárhegy	Crokwa	Krokava	48.630186°, 20.026703°
Kóhegy	Lwkowystya	Lukovištia	48.492492°, 20.0243°
Ratkószabadi	Zazlehota	Ratkovská Lehota	48.562522°, 20.099487°
Ratkószuha	Zuha	Ratkovská Suchá	48.579333°, 20.069361°
Rónapatak	Rownapathak	Rovné	48.581661°, 20.052238°
Zehérje*****	Zeharie	Zacharovce	48.406244°, 20.05374°

Az Atfy ág

Mai magyar név	Korabeli magyar név*	Mai szlovák név	kordináták
Balogvár	Balogwara	Hrad Blh	48.473974°, 20.125837°
Meleghegy	Melechdyhegy	Teply Vrch	48.470019°, 20.101547°
Bugyikfalva	Budikfalua	Budikovany	48.484756°, 20.091248°
Szeleste	Zyluche	Slizké	48.516667°, 20.0875°
Ispánmező	Spanmezew	Španie Pole	48.516667°, 20.133333°
Vámosbalog	Balog	Velký Blh	48.445031°, 20.116997°
Felsőbalog	Felső Balog	Vyšný Blh	48.444917°, 20.11425°
Alsóbalog	Alsó Balog	Nižný Blh	48.443437°, 20.119743°

A Balogh Nemzetséggel nem kapcsolatos Balog-völgyi települések:

Balogfala (Boglku) - Blhovce
 Balogtamási (Tamasy) - Tomášovce
 Balogér - Ratkovská Zdychava

Megjegyzések:

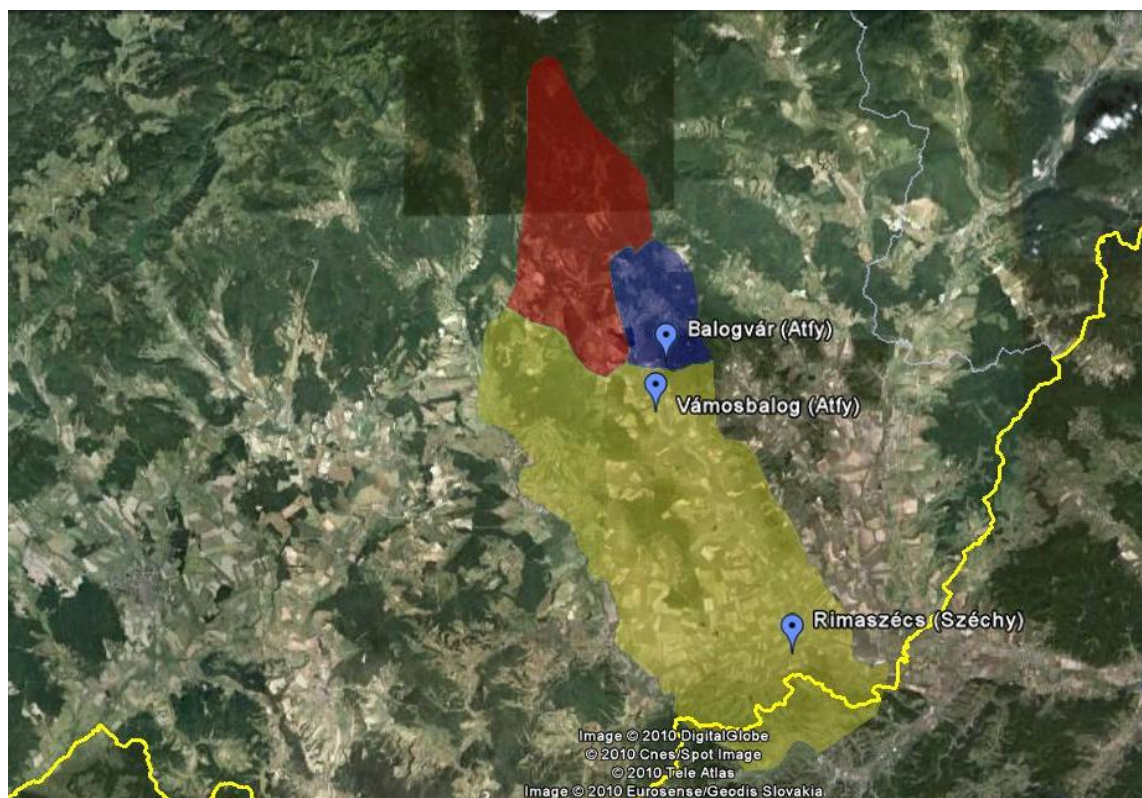
* Az első, feljegyzett név

** Magyarhegymeg a Balogpádár és Kőhegy közötti völgyben feküdt, de ezt a török 1566-ban elpusztította, pontos helye ismeretlen.

*** Beazonosíthatatlan településnév

**** Valószínűleg hibásan lett a Derencsényi birtokokhoz sorolva, ugyanis Atfy területen fekszik.

***** Valószínűleg hibásan lett a Derencsényi birtokokhoz sorolva, ugyanis Széchy területen fekszik.

A Balogh Nemzetség területe az 1297-es megosztás után.
 A vörös Derencsényi, a kék Atfy, a sárga pedig Széchy terület

VI. Korabeli pecsétek

A Thüningiából származott német Balog nemzetség a gömörvármegyei Balog-patak völgyén telepedett le. Ettől vette ősmagyar nevét s négy ágazata: a Baloghyak Balogtól, A Széchyek Rimaszécsőtől, a Derenchényiek Derencsénytől s az Attfyak egyik ősüktől, Ath-tól – azonoskori írásmód szerint Othtól – vették nevüket.

Mind a négy ágazat címérét ismerjük, mind egyenlő, egybevágó, a régibb hazai heraldikában nagyon ritka, talán egyetlen: a kétféjű sas. A kétféjű sas, hasonlóan a grifhez, sárkányhoz, egyszarvúhoz s a címerek más, mesés és a valóságban nem létező alakjaihoz, a keresztes hadak idejéből veszi eredetét. Ez úton szerezte azt a Balog nemzetség is, mely aztán minden utódaiban – kivétel nélkül – szívósan ragaszkodott ősi jelvényéhez, kihalásáig.

A legrégebb pecsét (1328) idejétől negyedfél század lefolyása alatt, pecséteken, sírköveken, műtárgyakon s más építészeti emlékeken sok adatot találunk, mely ezen nemzetség címérére vonatkozik.

A legrégebb pecsét Széchy Dénes étekgógó pecsétje 1328. évből, melyen a pecsét kerek mezejét a kétféjű sas paizs nélkül foglalja el, a sas kettős nyaka között csúcsos koronás főveggel.

Ezt követik korrendben:

Baloghy Miklós – Pető fia – gömöri alispán pecsétje 1357. Kétféjű sas.

Széchy Miklós országbíróé 1355–1358., hol a pecsét kerek mezején paizs nélkül, a kétféjű sas koronás. Ugyanő más pecsétein a sasokat korona nélkül használja.

Széchy Dénes esztergomi érsek 1442. évi pecsétén a paizsban a kétféjű sas fején nincs korona. Ugyancsak ő 1447. évben már mint bíboros, olyan pecsétet használ, melyen a címერpaizsban a kétféjű sas koronás.

Derenchéni Miklós és János – Péter fiai – 1347-ik évi paizspecsétében a kétféjű sas koronás.

Széchy Miklós 1481. évi pecsétén a kétféjű sas fején szintén korona van.

A XVI-ik századi pecsétek sorát Atthfy Péter pecsétje nyitja meg, hol a címerpaizsban a sas nem koronás, de kettős nyaka között egy hatágú csillag kíséri.

Követi ezt Derenchényi Ambrus pecsétje 1517-ből, hol a sas ismét koronás.

A Széchy család címerére vonatkozó XVII. századbeli adatok azt bizonyítják, hogy ez időben a család címerpaizsában a sas koronán állott és fején is korona volt Igy van ez ábrázolva Széchy Mária emléktábláján a murányi várban, s Pázmány Péter 1665. évben Széchy Mária költségén megjelent imakönyvének címlapján. A nemzetség címerének sisakdíszére nézve ez ideig egy hiteles adatunk van, azon címer, mely Széchy Mária arczképére van festve, a fraknói várkastélyban. A kép egykorú s a reáfestett címeren a sisakdísz – a paizsalakkal egyezően – koronás kétféjű sas. Némi tekintetben a címer színeit is megismerjük e festményről, ha nem teljesen megbízhatóan is. A koronás kétféjű sas színe fekete, a paizs arany keretben halványveres (rózsaszín). Azonban a színeknek ilyen módon való egyesítése – veresben fekete – az eredeti nemzetségi címernél nem feltételezhető, e színekből vagy a paizs veres, vagy a kétféjű sas fekete színét kell elfogadnunk. Egy másik, a leírottnál korábbi emlék e tekintetben eloszlát minden kétséget. Ez egy köralakú öntött vaslap, a Nemzeti Múzeum régiséggyűjteményében. Középen tojásdad körben a Széchyek kétféjű sasa, az egykori színezés világosan kivehető maradványaival. A paizs arany, a sas fekete. Még világosabban fennmaradt ezen színezés azon öntött vas címerlapon, mely a zólyom-radványi Radványszky-féle várkastély »Rákóczí termében« felállított régiséggyűjtemény egyik becses darabja. A köralakú öntvény körirata:

I. C. G. Z. D. R. S. ANNO DNI 1625. (Illustris Comes Georgius Zechy de Rima Szécs Anno Domini 1625.)

A köralakú vaslap tojásdad közepét, mely a címerpaizs mezejét képezi liliomos korona felett a Széchyek kétféjű sasa foglalja el. A paizs arany és a kétféjű sas fekete színe itt teljes épségben fennmaradt. Ezen színezés felel meg a helyes heraldikai színezés feltételeinek, ezt kell elfogadnunk a Balog nemzetség eredeti címerszíneinek. A mint láttuk, aránylag nagyon kevés az adat, melynek alapján ezen előkelő, az ország főurainak sorában, úgy társadalmilag mint a közéletben, századok során át kiváló helyet elfoglalt nemzetség teljes címerét meghatározhattuk, de ezen adatok teljes hitelességük.

Ezek alapján a Balog nemzetség ősi címere a következő: arany paizsban, veressel fegyverzett kétféjű sas; sisakdísz a paizsalak; takaró fekete-arany.”

Karácsonyi János: A magyar nemzetségek a XIV. század közepéig

VII. A Balogvár (1290)

Vámosbalog, Rimaszombati (Großteffelsdorf) járás, Gömör vármegye

Gömör vármegye, okiratilag csak 1209-től fogva szerepel a történelemben. Gömör vára, mint a legtöbb, az első árpádházi királyok uralkodása alatt épült vár, királyi birtok volt s egyes családok birtokába donáció útján jutott.

A különféle magyar nemzetségek első hiteles előfordulása 1208-ból való, majd folyamatosan bukkannak fel. Körülbelül 200 nemzetség nevét ismerjük. Fénykorukat az 1200-as években élték, majd családnevekké alakultak át. Nevüket nem feltétlen a legelső ősről vették, hanem gyakran a birtokukról.

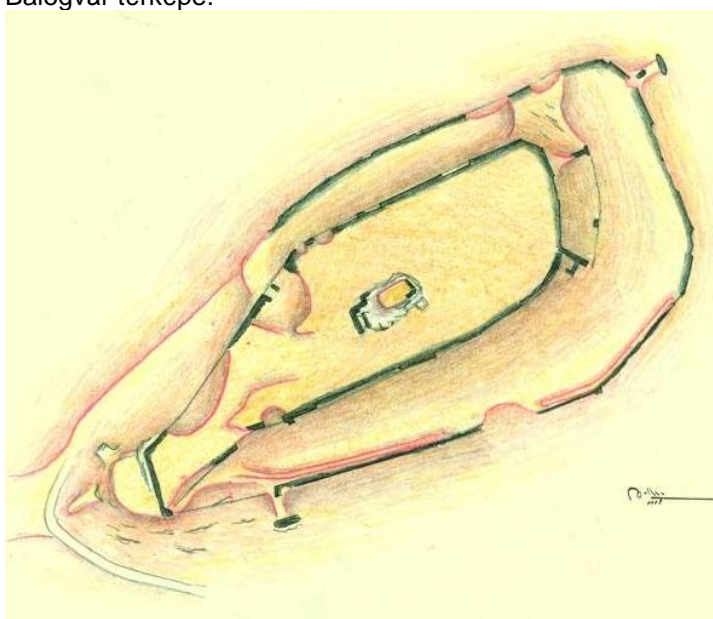
„A nemzetség az Árpádkorban még nem nagy szerepet játszik. Előkelőségét bizonyítja, hogy 1214-ben az ország első emberei szolgálatnak Ivánkának és I. Tamásnak igazságot azon perben, a melyet hangonyi jószáguk elpusztítása és ott levő udvarbírájuk megölése miatt indítottak. Mivel I. Ivánka és I. Tamás ekkor még kiskorúak voltak, unokatestvéreik, II. Péter (a Derencsényiek őse?) és Konrád (az Athfyak őse?) védelmezték érdekeiket. Tombold 1265-ben gömöri főispán. Henrik 1299-ben az ország bárói közt fordul elő s jelen van a királyi udvarban. A később oly magasra emelkedett Szécsy-ág ez időben még csak Gömörmegyében veszekedik szomszédaival. 1297-ben I. Miklóst arról vádolták, hogy a tatárok utolsó betörése (1285) alkalmával Hangonyi Máté Berény (másutt Boren) várát elfoglalta s onnan rablólovag módjára kirohanva Hangonyi Pétert, Máté atyját megölte, Máténak pedig 40 márkányi kárt okozott. A bíróság ítélete szerint Hangonyi Máténak e vádak igazságára sok nemes előtt esküt kellett tennie. Ugyanakkor I. Miklóst Péterfia Miklós részére 210 márka lefizetésére bírságotlák. Melyik ágból sarjadt a most élő Ócsai Balogh család, a mely czímere bizonyosága szerint szintén ide tartozik, eddig meg nem állapítható.

A legrégebb adat a nemzetség gömöri szereplésére 1214-ből maradt ránk, amikor II. Endre (András) megerősítette azt az egyezséget, amelyet a Balog- és Hangony-nembéliek egymással kötöttek. A hangonyi nemesek ugyanis a Balog-nembéli Ananias kiskorú fiainak, Tamásnak és Ivánkának hangonyi birtokát pusztították, ottani udvarbírájukat, tisztjüket megölték, s ilyen jogtalanságokat követtek el rajtuk. A kiskorúak gyámjai, a Balog-nembéli Kázmér fiai, Péter és Konrád a király előtt perbe fogták a hatalmaskodó szomszédokat, kik mintegy 350 márka kárt okoztak a sértetteknek Végre akként egyeztek meg, hogy a hangonyi nemesek 62 márkát fizettek a megölt tiszt vérdíjában és a sérelmek fejében. Balogi Ivánkának fia volt Miklós, ki ellen Hangonyi Máté 1297-ben az országbíró előtt pert folytatott. Az volt ellene a panasz, hogy a tatárok 1285-i betörése alkalmával Hangonnyi Máténak Berény (Boren) nevű várát erőszakkal elfoglalta s onnan rablólovag módjára a Hangonyi Máté jószágára kitört, azt elfoglalta. A küzdelemben Hangonyi Máté apját, Pétert megölték, őt pedig elfogták s vasra verve börtönre vetették. Az országbíró a sértettnek ítélte a perdöntő esküt, ki azt sok nemes előtt le is tette.” ((1) Nagy)

„1300 körül már a Balog nemzetség több ágra szakad. A Széchy ág birta Rimaszécset, Urajt, Hangonyt és Balog egy részét, a Pest megyei Dunakeszit, Gődöt, Sződöt, a nógrádi Nötincs és Uzsa községeket, 1320-tól pedig Miskolcot is. A Derencsényi ág birta Derencsényt, a hozzá tartozó szomszédos jószágokkal és községekkel, így Esztrényt és Laponyát is. Az Atfy ágé volt Balog vára és tartozékai: Meleghegy, Bugyikfalva, Szilistye, Ispánmező stb, de ezenkívül Abaúj és Tornában is birtak jószágokat.” (Karácsonyi János: Gömör vármegye nemesi családai)

Balogvár - Gömör és Kishont vármegye

Balogvár romja Vámosbalog (szlovákul Vel'ký Blh) község felett, a Koháry kastély egykori vadasparkjának területén található. A Vámosbalogtól Meleghegy felé vezető autópályán észak felé 1 km-t haladva, jobbról erdei műút ágazik be.

Balogvár romjai:**Balogvár térképe:**

Balogvár leírása:

A vár észak-déli irányban 120-140 m hosszúságban helyezkedik el. A vár fennsíkján egy kb. 25 x 10 méteres természetes szikla – a vár legkorábbi, központi része – emelkedik ki, melyen épületek és felvezető lépcső nyomai látszanak. A központi magot kiterjedt, jelentős mértékben fennmaradt, kettős várfal keríti. A nyugati oldalon a külső várfalban nyílások találhatók, melyek valószínűleg a falszoros alatti kazamatákra utalnak.

Balogvár története:**1046**

Altmann von Friedberg Magyarországra érkezik, valószínűleg Orseolo Péter második uralkodása alatt.

1214

A legrégebbi adat a nemzetség gömöri szereplésére 1214-ből maradt ránk, amikor II. Endre megerősítette azt az egyezséget, amelyet a Balog és a Hangonyi-nembéliek egymással kötöttek. A hangonyi nemesek ugyanis a Balog-nembéli Ananias kiskorú fiainak, Tamásnak és Ivánkának hangonyi birtokát pusztították, ottani udvarbírájukat, tisztjüket megölték, s ilyen jogtalanságokat követtek el rajtuk. A kiskorúak gyámjai, a Balog-nembéli Kázmér fiai, Péter és Konrád a király előtt perbe fogták a hatalmaskodó szomszédokat, kik mintegy 350 márka kárt okoztak a sértetteknek. Végre akként egyeztek meg, hogy a hangonyi nemesek 62 márkát fizettek a megölt tiszt vérdíjában és a sérelmek fejében.

1245

Rimaszécs neve először egy 1245. évi határjárásban fordul elő "nemus de Zeechy" alakban.

1251

IV. Béla király az egyik oklevelében említést tett arról, hogy a tatárdúlás elmúltával sokan költöztek az északabbra fekvő liptói és turóci területekről a felperzselt Gömör vármegyében lévő Balog faluba, ahol ekkoriban még nem állt erődítés.

1281 – 1289

IV. László király a helységből lakosokat telepített vissza Liptó környékére.

1285

Balogi Ivánka fia Miklós a tatárok 1285-i betörése alkalmával elfoglalta Hangonyi Máténak Berény (Boren) nevű várát.

1290 körül?

A környező vidék földesura, a Balog nemzetséghez tartozó Oth fia Henrik (okleveles említése 1299 – 1300 között) építette fel Balog várát, aki Árpád-házi III. Endre király tanácsosaként szerepelt az egykori forrásokban.

1297

Balogi Ivánkának fia volt Miklós, ki ellen Hangonyi Máté 1297-ben az országbíró előtt pert folytatott. Az volt ugyanis ellene a panasz, hogy a tatárok 1285-i betörése alkalmával Hangonyi Máténak Berény (Boren) nevű várát erőszakkal elfoglalta s onnan rablólovag módjára a Hangonyi Máté jószágára kitért, azt elfoglalta. A küzdelemben Hangonyi Máté apját, Pétert megölték, őt pedig elfogták s vasra verve börtönre vetették. Az országbíró a sértettnek ítélte a perdöntő esküt, ki azt sok nemes előtt le is tette.

Korabeli forrásokból tudjuk, hogy a Balog nemzetség tagjai megosztották a kiterjedt birtokaikon, így az Oth-fi (Atfy) ágé lett Balogvár és tartozékai: Meleghegy, Bugyikfalva, Szilistye, Ispánmező stb., de ezenkívül Abaújban és Tornában is bírtak jószágokat. A Széchy ág bírta Rimaszécset (ahol várát is emeltek), Urajt, Hangonyt és Balog egy részét, a Pest megyei Dunakeszit, Gödöt, Sződöt, a nógrádi Nötinc és Uzsa községeket, 1320-tól pedig Miskolcot is, míg a Derencsényi ág Derencsény faluban telepedett le, ahol szintén egy erősséget létesített, és a megkapta a hozzá tartozó szomszédos jószágokat és községeket, így Esztrényt és Laponyát is.

1301

Az év elején a Szécsiek rimaszécsi birtoklása a Hangonyiakkal szemben fennálló tartozásuk miatt rövid időre veszélybe került. Az említett Ivánka fia Miklós ispánnak február 22-én 28 márkát kellett volna fizetnie Hangonyi Péter fiainak, amit teljesíteni nem tudott, ezért azt az ajánlatot tette, hogy egész fennálló tartozása fejében egy 56 márka becsértékű részt "Zeech" nevű földjéből átenged a Hangonyiaknak. Ők azonban vagy a készpénzben történő fizetéshez ragaszkodtak, vagy mindössze 40 márka fejében az egész "Zeech" földet lettek volna hajlandóak elfogadni. A későbbiekben nem hallunk róla, hogy a Szécsiek Rimaszécs fölötti birtokjogát bárki elvitatta volna, sőt a család a Károly Róbertnek tett szolgálatai fejében újabb kiterjedt birtokokat nyert.

1309

A trencsényi nagyúr, Csák Máté volt nádor serege benyomulva Gömör vármegyébe, uralma alá hajtotta ezt a területet is. A Balog nemzetség Adfi-ága meghódolt előttük, átadva nekik Balogvárat. A nemzetség másik ága, a Széchyek azonban szembefordultak az oligarchiával és elhagyva ősi fészkeiket, Rimaszécsre, csatlakoztak az itáliai trónkövetelő, Anjou Károly Róbert táborához. A Széchyek III. Endre, az utolsó Árpád-házi király halála után bekövetkezett zavaros időkben I. Károly királynak voltak rendíthetetlen hívei.

1312

Széchy Miklós fiai, János, Péter, Beke, László, Miklós és Pál mesterek a rozgonyi csatában szerzett érdemeikért Miskolcon nyernek nagy jószágot.

1319-1325

A Miskolci vár Széchy Miklós horvát báné.

1320

I. Károly Róbert király serege elfoglalta és elkobozta a várat Henrik fiától és unokaöccseitől.

1321

Elhunyt Csák nembeli III. Máté, a trencsényi kiskirály. Halálával összeomlott 13 vármegyére kiterjedő tartománya.

1323

I. Károly Róbert király a hozzá hűséges Balog nemzetség Széchy ágának adományozta a Balog nem Csák Mátéval tartó Attfi ágának birtokait Balog várával együtt és a neki szolgáló jobbágyfalvak sorát.

1324

A balogi vár alatt kialakult települést Balogvására néven említették, ami a középkori erősség romba dőltevel egy időben elnéptelenedett. A középkor folyamán a vár iránt földesúri szolgáltatásokkal tartozó jobbágyok a két egymáshoz közeli helységben, Alsó és Felsőbalogban éltek.

1325

A Szécsiek megkapják Miskolcot is.

1330

Széchy Dezső saját élete árán mentette meg az oláh háborúban Károly királyt, aki Bazarád Mihály, havasalföldi vajda ellen indított háborút. Széchy Dénes, a rimaszécsi ág őse pedig szörényi bán, kir. főasztalnok, vitéz hadvezér, aki Bazarád havasalföldi oláh vajda ellen védelmezte az ország határszéleit. Az ő kérésének engedve foglalta vissza a király Szörényi várát, melynek báni méltóságát 11 évig viselte. Bazarád oláh vajda azonban ravaszul rászedte a magyar hadsereget. Meghódolása után vezetőket adott a király és a magyarok mellé, akik egy hegyszakadékba csalták seregünket. Itt az oláhok a bércekről nagy sziklákat zúdítottak a magyarokra. A sereg nagy része, a magyar nemesség színe-java elhullott. A királyt is csak Széchy Dezső önfeláldozó tette mentette meg. Fegyverzetét és címerét cserélte el a királlyal és így az ellenség félrevezetve, őt gyilkolta meg a király helyett. Ez a hős férfiú Széchy Dénes bánnak volt a fia.

1331

Vámosbalog falut először említik "Balog" néven.

1345

Széchy Miklós (1320. k. – 1387. k.) ispánt I. Lajos sereggel küldte Lengyelországba, mert a csehek ostrom alá fogták Krakkót.

1347

Rimaszécs „Zeech” néven említve.

1347

Vámosbalog a vár tartozékaként vámszedőhely volt

1347. május 19

A néhai Széchy Péter fiai, Miklós horvát-szlavón bán és Ivánka királyi étekfogómeister, aztán unokatestvéreik, néhai Dénes szörényi bán fiai: Tamás, Péter és János a nagy kiterjedésű Gömör megyei jószágokra és Miskolc városára pallosjogot nyernek.

A Gömör megyei Szécs és Balog, valamint a Borsod megyei Miskolc birtokokra vonatkozólag engedélyt kapott a Szécsi család, hogy az ezek határai között elfogott gonosztevők fölött ők vagy officialisaik ítélkezzenek és a bűnösöket vétségük szerint megbüntessék, szükség esetén ki is végeztessék.

1350

Széchy Miklós (1320. k. – 1387. k.) ispán részt vett I. Lajos Nápoly ellen indított második hadjáratában.

1352

Széchy Miklós (1320. k. – 1387. k.) ispán részt vett I. Lajos a pogány Litvánia ellen indított hadjáratában. A halicsi Belzet a litvánok védték a magyar támadásokkal szemben. Hosszas ostrom után sikerült visszaverniük a minden magyar támadást és az akció kudarcba fulladt. Széchy maga is megsebesült.

1360

A főnemesi famílián belül végzett birtokosztály során a balogi váruradalmat Széchy Balázs és a tőle származó rimaszécsi-ág fennhatósága alá jutott. Nagy Lajos 1360. augusztus 1-én adta áldását a Szécsi Miklós horvát-dalmát bán, valamint a néhai Szécsi Dénes bán fiai: Balázs és Tamás között létrejött osztályra. A megállapodás értelmében Éleskő vára és Miskolc Szécsi Miklósnak és utódainak, Balog vára és Rimaszécs Szécsi Balásznak és Tamásnak jutott. Számunkra az oklevél egyik legérdekesebb pontja az, amelyben Rimaszécs és Miskolc minősítését olvashatjuk. Az oklevél szerint mindkettő olyan nagyobb falu, ahol az osztályosok ősei és ők maguk is székhelyüket tartották és tartják. A felek István nyitrai püspököt bízták meg azzal, hogy szálljon ki a két birtokközponthoz és a két várhoz, azok tartozékaihoz, valamint az osztályosok bárhol található birtokaihoz és birtokrészeihez, vizsgálja meg azok jövedelmezőségét és hasznát, tudniillik a malmokat, vámokat, piacokat és bármely más bevételeket, döntse el, hogy a két birtok közül melyik a jövedelmezőbb, s ennek rovására a kevésbé jövedelmezőt kárpótolja. A nyitrai püspök ennek a feladatának eleget téve megállapította, hogy Rimaszécs birtokból származik több bevétel, ezért annak jövedelméből hét márkát Miskolchoz csatolt. Az imént idézett források a 14. század közepi Rimaszécstről számunkra pont a lényegét árulják el. Eszerint Rimaszécs officialisokkal rendelkező birtokigazgatási központ, családi rezidencia, s feltehetően piacos- és vámhely volt, s ennek köszönhetően már kiemelkedett környezete települései közül. Rimaszécs piachely voltát a 14. század közepén csak valószínűsíthetjük, hiszen az oklevél szóhasználatából erre teljes biztonsággal nem lehet következtetni. Azt azonban – az eddigiek fényében – nehéz elképzelni, hogy a piacokat a jelentéktelenebb birtokokon tartották volna. A rimaszécsi piacok a 15. század legelejéről már biztosan adatolhatóak, s a Szécsi család gömöri birtokain a 15. században is csak Rimaszécson és Balogon tartottak piacot.

1364. december 25

I. Lajos, valamint Szécsi III. Miklós és testvére, Domonkos erdélyi püspök között létrejött az a

birtokcsere, melynek keretében az uralkodó Éleskő váráért és Miskolcért cserébe Felsőlendva várát és a hozzá tartozó 73 birtokot adományozta. Innentől kezdve a Szécsi család bárói ágának rezidenciája a Vas megyei Felsőlendva lett, míg Rimaszécsen a köznemesi Szécsiek maradtak.

1391

Felsőlendvai III. Miklós fiai Zsigmondtól a szentgotthárdi apátság kegyuraságát nyerték adományba.

1393

V. Péter, akit Herczeg néven szoktak említeni az okiratok, 1393-ban Zsigmond királlyal elcserélte Újvárt és Középnémetit Körmendért.

1421. június 23

Rimaszécs először fordul elő mezővárosként a forrásokban.

1427

Rimaszécs „Szeech” néven.

1427

Az összeírás szerint Felsőbalogon 30, Alsóbalogon 9, Szentsimonon 55, Dobócán 55, Izsépen (ma Zsip) 8, Váralján 10, Dobrapatakán 5, Cakófalván 16, Szécsen 41, Hrussón 3 portája volt a Széchyeknek.

1435

Balogvár "Balogwara" néven.

1440

Habsburg Albert király halála után özvegye, Erzsébet királyné utószülött fia - a későbbi V. László király - védelmére az országba hívta Jan Giskra cseh huszita zsoldosvezért. Kinevezte Kassa kapitányává, és neki adományozta Zólyom várát. A cseh katonák hamarosan elfoglalták az egész Felvidéket, akadályozva a megválasztott másik király I. Ulászló lengyel híveinek közlekedését Buda és Krakkó között.

1440 után

Ismeretlen időpontban Balogvárt is a husziták fennhatósága alá került, mivel a földesurai, Széchy László és Péter bárók Giskra táborához csatlakoztak.

1450

Mátyás visszafoglalta a huszitáktól a várat. Mátyás történetírója ebben az időben *Cééchum* néven említi a várat.

1450. június 18

Szécsi Miklós kérésére az országnagyok engedélyezték, hogy Rimaszécsen évente kétszer, Szent Mihály napján (szeptember 29.) és Úrnapiján (a pünkösd utáni első vasárnapot követő csütörtök) országos vásárokat tartsanak, valamint megerősítették a település jogát a szerdai vásárok tartására. 30 Rimaszécs ezzel kilépett a regionális kereskedelem keretei közül, és valamikor május 21. és június 24. között, majd szeptember végén távolsági kereskedőket is vendégül látott.

1451

Hunyady János Derencsény várát körülvette, a Balog folyó elzárása által a völgyet víz alá helyezte és Valgathát a vár feladására szorította; elvonultával azonban a csehek ismét visszajöttek. Azt a sáncot, mely a Balog vizét felfogta, a mai napig Hunyady-sánc-nak nevezik.

1451 szept. 7

Jan Giskra cseh huszitavezér serege Losonc városa mellett legyőzte, a Hunyadi János kormányzó vezette csapatokat.

1452 ápr.

Hunyadi kormányzó eredménytelen tárgyalást folytatott Rimaszombaton Jan Giskrával.

1453

Széchy II. Dénes esztergomi érsek szentelte fel az esztergomi székesegyházat, melyet újjáépíttetett.

1458 ápr. 11

Mátyás király megbízta Rozgonyi Sebestyén királyi lovászmestert, hogy a magyar koronát IV. Kázmér lengyel királynak felajánló és fegyveresen fellépő Giskra ellen indítson hadjáratot.

1459

Hunyadi Mátyás, még mint ifju király, a Mátra alatti patai favár bevétele után, a Sajó-völgyének vevén utját, a sajónémeti, gömöri, e többi itteni várakkal együtt „a balogi erődöt is a várhegyen” elfoglalja, aztán a hűtlen Széchyoktól elvevén, előbb Komjáthy Ulriknak, majd 1463-ban Rozgonyi Sebestyénnek adományozza.

1458 ápr. 24

Rozgonyi Sebestyén katonái Rimaszécs mellett legyőzték Valgata huszita csapatait. A korabeli történeti krónikák szerint a királyi csapatok ekkoriban foglalták vissza Serke, Derencsény, Gede, Rozsnyó, valamint a Giskra szövetséges Rimaszécs és Balog várait.

1460

Bonfini *Zeechum* néven említi, Mátyás király a Rozgonyiaknak adományozta

1463

Rozgonyi Sebestyén - aki az erdélyi vajda tisztségét töltötte be 1458. júl. - 1461. ápr. között - Balogvárt és uradalmát 12 ezer aranyért megvette a királytól.

1467

Rimaszécs „Rimazech” néven.

1481

A várbirtok újra a Széchy főnemesi család birtokába került vissza Báthory István országbíró határozata értelmében. Rozgonyi Lászlótól Balogot és az egész uradalmat ismét a Széchy család vette meg, kiknek egész 1646-ig birtokukban maradt.

Rimaszécsset bár többször is Balogvár tartozékaihoz sorolták, bizonyos, hogy továbbra is a Rimaszécsi család nevével fémjelzett birtokegyüttes egyik központja maradt. 1481-ben a felsőlendvai és a rimaszécsi ág képviselői megegyezést kötöttek, mely kimondta, hogy mivel a rimaszécsi ág képtelen a Rozgonyi László kezén lévő birtokait – Balog várát, Szécs mezővárost és ezek tartozékait – kiváltani, ezért ezt engedélyezték Szécsi Miklósnak és fiainak. Az oklevél az egész birtokegyüttesből – nyilván nem véletlenül – Balog várát és Rimaszécsset emelte ki. Sőt a Rimaszécsiek lakhelye – egyezően az 1360. évi helyzettel – inkább Rimaszécs, mint Balog lehetett. Erre utal az az idézés, melyet Rimaszécsi Lászlónak Rimaszécsbe kézbesítettek.

1493

Rimaszécsi László Balog várát, Rimaszécs mezővárost és ezek tartozékait visszaváltotta Kanizsai Györgytől, valamint feleségétől, Erzsébet asszonytól, aki egyúttal Rozgonyi László özvegye is volt.

1506

Vámosbalog "Vasarosbalog" néven szerepel a korabeli forrásokban.

1520 március 16

II. Lajos Rimaszécsi Bálint kérésére Rimaszécsnek az addigi kettő mellé újabb két országos vásár tartására adott jogot, ezúttal Szent Bálint (február 14.) és Szent György (április 24.) napjaira. Így Rimaszécs tél végén egy, tavasszal és kora nyáron kettő, kora ősszel pedig szintén egy alkalommal kapcsolódott be közvetlenül is az országos áruforgalomba. Ez újabb lendületet adott a város kereskedelmének, így nem kell csodálkoznunk azon, hogy kereskedő rima-szécsi jobbágyokkal akár Morvaországban is találkozhatunk. II. Lajos egyik 1520. évi okleveléből kiderül, hogy Rimaszécsi László fiai: János és Ferenc rimaszécsi jobbágyai kereskedés céljából Morvaországban jártak, de a

hazafelé vezető úton Bakos Lajos birtokán rablók támadták meg őket. Ekkor 72 forintot elrejtettek, ezt azonban Bakos jobbágysai megtalálták, s azt a panaszosok azóta sem tudták visszaszerezni.

1526

A mohácsi vesztes csata után felbomlott a Magyar Királyság, a politikát irányító főnemesség két táborra szakadt.

1535

Széchy IV. Tamás Vas megyei főispán, aki a mohácsi ütközetnél esett el 1526-ban, fia volt István, aki 1535-ben magtalanul halt el. Halála után a felsőlendvai ág óriási birtokait a gömöri ág örökölte.

1544

Derencsényi Pál és fivérei elvesztették a derencsényi birtokot, ekkor törtek Széchy László derencsényi udvarára, nejét Thibay Orsolyát megsebesítették. A kialakult viszályban király úgy döntött, hogy a Derencsényieket megfosztja Derencsény birtokától és Kápolnával együtt a Széchyeknek adományozta. Ettől kezdve Derencsény váráról nincs említés, valószínűleg a török harcokban pusztult el, azóta rom.

1554

Az előretörő mohamedán seregek elfoglalták Salgó és Fülek várait, majd Rimaszombat mellett megépítették a szabadkai palánkot. Innen uralmuk alá hajtották az egész környéket. Balogvár a törökök kezébe ugyan soha nem került, dacára annak, hogy portyázásaik és kirándulásaik idáig is terjedtek.

1567

A pozsonyi országgyűlés által meghozott 17. törvénycikkely kötelezte Gömör vármegye elöljáróságát, hogy a török által igen fenyegetett Balog és Gede várait erősítse meg. A 16. század közepétől az országgyűlési törvények (1567, 1578, 1608) a várat a törökellenes végvárak közé sorolják.

1593 vége

A királyi seregek visszafoglalták a nógrádi várakat, ezzel jelentősen csökkent a török befolyása a környéken, bár a kettős adóztatás továbbra is fennmaradt.

1605 – 1607

Bocskai István erdélyi fejedelem hajdúi előtt kaput nyitott, majd a bécsi béke rendelete szerint visszakapta a Széchy főnemesi család. Őrsége a korabeli dokumentumok szerint mindössze 30 hajdút számlált.

1608

Miután az országgyűlés a végvárak közé sorolta Balogvárt, a falai közé királyi zsoldosok vonultak be. A 31. törvénycikkben kimondták, hogy a Gömör vármegyei jobbágysok fele robotját az építésére kell fordítani. Nem rendelkezünk azonban pontosabb adatokkal, hogy ekkoriban mennyire tudták fejleszteni a védőműveket {pl. új bástyák építése}.

1610

Vámosbalogban született Széchy Mária a „Murányi Vénusz”, később Wesselényi Ferenc felesége.

1619 – 1623

Többször megszállták Bethlen Gábor erdélyi fejedelem seregei, akik előtt ágyúlövés nélkül meghódolt az őrség.

1644 aug.

Széchy Mária, a szerelme és későbbi férje, Wesselényi Ferenc füleki várkapitány kezére játszotta át Murány várát. Vele együtt Balogvár uradalma is a Habsburg-párti kapitány kezére került.

-- Hamarosan I. Rákóczi György erdélyi fejedelem csapatai vették ostrom alá az ellenséges oldalra állt Balogvár őrségét. Az ostrom végkifejletéről nincs adat, de nagy valószínűséggel nem volt sikeres.

1646

Wesselényi Ferenc és Széchy Mária 10 ezer Ft-ért visszaváltotta a Balogvárt és uradalmát Széchy III. Dénes gróftól.

1663

Egykorú adat szerint Balog várában két tornyost tartottak, akiknek a feladata volt az utakon közeledőkről a várbeli katonaságot értesíteni.

1664 tavasza

Wesselényi nádor megerősítette Balogvárat.

1668

Gyöngyösi Istvánt nevezték ki várkapitánynak.

1671

Habsburg I. Lipót király a Wesselényi-féle összeesküvésben részes özvegy Széchy Mária minden birtokát elkobozta, így Balogvár uradalma is a kincstárhoz került. Az átvételkor készült összeírás említést tett Balog várának palánkjáról és földbástyáiról, amiket a környező jobbágyfalvak népeinek robotjával hoztak létre.

1680 körül

Balogvár a Thököly Imre vezette kuruc hadjáratok idején pusztult el, közelebbről ismeretlen körülmények között.

1685

VII. Péterben magva szakadt a Széchy családnak. Leánya, Kata Nádasdy Ferenc grófhhoz ment feleségül.

1687

A balogvári uradalom a Habsburg császári házhoz minden körülmények között rendíthetetlen hűséggel tartozó Koháry főnemesi família kezébe került át, először csak zálogként, majd örökbirtokul.

1689

Koháry Farkas báró kastélyt épít a falu szélén, amihez nagy valószínűséggel felhasználták a középkori vár köveit is építőanyagként. Az elkészült főnemesi épület közelében vadaskertet alakítottak ki, itt romladoxott a további évszázadokban Balogvár maradéka.

1691

Adománylevelet kapott Koháry István a balogi uradalomra Habsburg I. Lipót német-római császártól és magyar királytól.

1720

Felépül a Koháry-kastély

1740

Református templom épült Felsőbalogban.

1776

Vásárjogot kap a község, ill. a község földesura. Országos vásárai voltak, melyek igen híresek voltak.

1793

Derencsény evangélikus temploma a 13. századi templom helyén épült. Lőrészekkel ellátott védőfal övezi.

1796

Vályi András szerint "Alsó Balog. Magyar falu Gömör Vármegyében, birtokos Ura Gróf Koháry Uraság, és mások, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik a' Tráji, és Peszek puszták mellett, Gömörtől két mértföldnyire. Határbéli földgye középszerű, legelője szoross, fája szűken, gyümölcsös hegye, malma helyben; Rimaszombatban piatkozása, lakosai fazekaknak, és deszkákknak

árulásával is kereskednek; második Osztálybéli." "Felső Balog. Magyar falu Gömör Vármegyében, birtokosa Gróf Koháry Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az előbbentől nem messze, ezen a környéken leg nagyobb falu; szántó földgyei, szőlő hegyei, réttyei hasonlóak az előbbeni falujéhoz, piatzozása közel, jó gyümölsös kertyei vannak, második Osztálybéli."

1828

Felsőbalog 93 házában 707 lakos él. Alsóbalognak 86 háza és 646 lakosa van, főként mezőgazdasággal foglalkoznak.

1837

Felsőbalognak 832 lakosa van, akik főként mezőgazdasággal foglalkoznak.

1851

ényes Elek szerint "Alsó-Balogh, magyar falu, Gömör és Kis-Honth egyesült megyékben R.-Szombathoz 1 mfdnyire: 28 kath., 10 evang. 626 ref. lak., kik 1650 előtt evang. voltak. Ref. anyateplom. Határa nem nagy, de jó; szőlőt mivel; gyümölcsöt termeszt; rétteit a Balogh vize öntözi; erdeje kevés; vizimalma van. F. u. h. Coburg. Ut. p. Rimaszombat. Felső-Balogh, magyar falu, Gömör és Kis-Honth egyesült megyékben, Alsó-Baloghhoz közel: 156 k., 654 ref., 21 evang. lak. Urasági kastély. Részint róna, részint dombos határa hasonló az alsó-baloghihoz. Szőlőhegyében sok cseresznyafát tart, erdeje makkos. F. u. h. Coburg, s feje egyik uradalmának." "Derencsény, Gömör v. tót falu, Budikfalvához nyugotra 1/2 órányira, a Balogh völgyében: 19 kath., 561 evang. lak. Evang. anyaecklézsia. Mind földje, mind rétte termékeny; erdeje van; s a lakosok szövöbordát készítenek, gyümölcsből, gabonából pálinkát főznek; sertéseket hizlálnak. Hegyei közül nevezetes a Benkowo, s ennek csucsán és tövében vannak a házak is építve, továbbá a kősziklás Haj, mely a hires aggteleki hegyhez nagyon hasonlít, s belől szinte üreges. Északra fekvő kőszirtjei jó meszet adnak, a délre fekvők keményebbek s márványhoz hasonlítanak. Van itt két barlang is, mely a magyaroktól Kis- és Nagy-Lyuknak nevezetik. Mostani birtokosai a derencsényi uradalomnak; hg. Koburg s mások többen. Ut. p. Rimaszombat."

1919

Rimaszécs a Csehszlovák Köztársaság része lesz. A közigazgatás megszervezésére, gyakorlására kis részben szlovák, de főleg cseh nemzetiségű polgárok érkeznek a községbe.

1921-ig

A Coburgok birtokolták és használták a nagykiterjedésű birtokokat.

1921

Csehszlovákiában földreform lépett életbe, melynek alapján nagybirtokokat fel kellett parcellázni és eladni. Így parcellázták szét és árusították el Cóburg herceg rimaszécsi birtokát is, melyet a rimaszécsi földművesek, zsellérek és iparosok vásárolták meg.

1938

Rimaszécs Magyarországhoz csatolják.

1943

Alsó- és Felsőbalog egyesülésével létrejön Vámosbalog

1945

Rimaszécs ismét az újonnan alakult Csehszlovák Köztársaság része lett.

1993

Rimaszécs Szlovákia része

Napjainkban is egyre pusztulnak a középkori erősség maradványai, aminek még eddig nem történt meg a régészeti feltárása.

VIII.

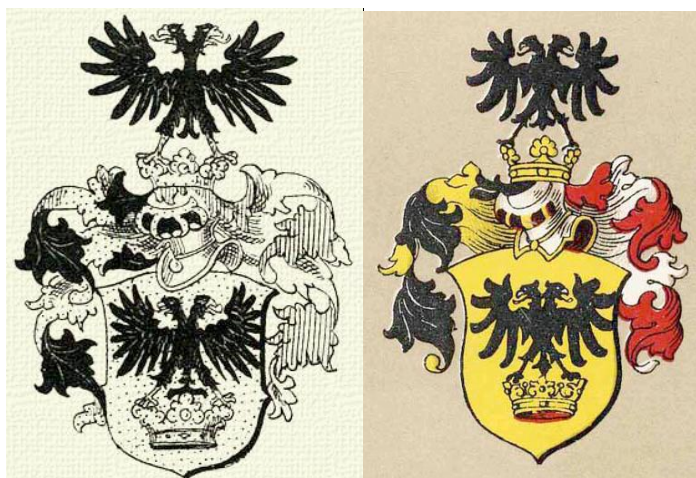
Más, a Balogh Nemzetséggel kapcsolatos családok:

1.

Az Ócsai Baloghok (Balogh de Ócsa)

Nagy Iván "Magyarország Családai"-ban ezt írja 1863-ban: "Adományos család. Előnevét pestmegyei Ócsa helységtől vette, a XVII. században tűnik föl belőle Dániel, ki Nógrád megyében a b.-gyarmati várban székelt; és mint katona kapitány volt. Iratik véglesi várkapitánynak is. Fiát Jeromost török rabságból váltá ki."

A címer korabeli ábrázolása:

Tudjuk, hogy a Széchyeknek voltak Pest megyében is birtokai, valószínű, hogy az Ócsai Baloghok is a Balogh Nemzetséghez tartoznak, hiszen a címer azonos. A pajzs így néz ki:

2. a Balog-Semjén nemzetség

(Balog-Semjén, Bolok-Symian, Bolok Simián, Semyen)

A Balog-Semjén nemzetség tagjainak birtokai a mai Kállósemjén (Kálló-Semjén) körül és a Szamos alsó folyásánál voltak találhatóak, e nemzetségből származik a Semjéni, ill. Kállay, Biry és Domahidy család.

A Balog-Semjén nem a honfoglaló nemzetségek egyike. Azon magyar nemzetségek egyike, amelyből a Semjéni, Kállay és Biry családok származnak. Oklevelekből ismert első ősei a nemzetségnek: I. Ubul és I. Egyed, akik 1214-ben említettek. I. Ubul három fiától származik az említett három család, és pedig: I. Mihálytól a Semjéni, II. Egyedtől a Kállay és az 1250 előtt meghalt Gergelytől a Biry család. 1325-ben a nemzetségek tagjai megosztóznak birtokaikon, ekkor veszik fel I. Mihály utódai a Nagysemejérú nevet.

Kállay család

A Kállay család (Nagykállói) Egyike legrégebbi családainknak, mely Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a család nevét, és előnevét adó Nagykálló (Nagy-Kálló) mezővárost bírja. Eredetét a Bolok-Simián (Balog-Semjén) nemzetségből (génus) veszi, mint ezt a család birtokában található eredeti XIII. századbeli oklevelek is tanúsítják. Oklevélből ismert törzse Ubul de genere Bolok-Simian (Balog-Semjén) volt, ki II. András király (1205-1235) korában élt. A család őseinek, Ubul-nak három fia volt: I. Gergely, I. Mihály és Egyed.

1252-ben I. Mihály nevű fiát Comes-nek (ispán) írták, s V. István királytól Szabolcs megyében két pusztát nyert, melyek az oklevélben Nunkupul (Napkor) és Tuth (Guth) -ként voltak írva.

1290-ben IV. László király Simon Mitzbán fiaitól elvette a leleszi monostor fölötti kegyúri jogot, s azt I. Mihály fiainak: I. Istvánnak és Pálnak adományozta.

1325-ben osztoznak meg birtokaikon II. Mihály, I. István és László testvérek Egyednek, Szabolcs vármegye főispánjának fiával Iván mesterrel, s ekkor II. Mihály Kér, Panyola, Nagy-Semjén, Szent-Mihály, Napkor, Béltek, Thivadarthuk nevű helységekben kap részbirtokot.

A család Szabolcs megyéből Szatmár, Bereg, Bihar, Zaránd, (ma: Arad) és Fejér vármegyékbe ágazott szét.

Domahidy család

A Domahidy ág ősi fészke Domahida helység, mely az 1730-es évek végén a Kraszna (folyó) jobb partján állott, hol egykor megyei gyűléseket is tartottak. 1738-ban azonban birtokosa, Domahidy István a folyó bal partjára, az Ecsedi-láp szélére telepítette át, Nagykároly és Szatmár közé. Az 1800-as években még teljes egészében Szatmár megyében élő család többi birtoka nagyrészt a Szamos folyó két oldalán Angyaloson (Szamosangyalos), Sályiban (Szamossályi, valamint Pátyodon, Kisnaményban, Orosziban (Vámosoroszi), és az Érmelléken, Endréden volt.

Kállósemjén

Kállósemjén nagyközség Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a Nagykállói kistérségben. Nyíregyházától 22 km-re, Nagykállótól 8 km-re, Balkánytól (földúton) 10 km-re, Levelektől 16 km-re, Magytól 12 km-re, Nyírbátortól 17 km-re, Pócsperitől 3 km-re (földúton), Máriapócsától 10 km-re és a Nyíregyháza-Nyírbátor–Mátészalka–Zajta vasútvonalon közelíthető meg.

Története

A Balog-Semjén nemzetség-beli Kállay család ősi fészke. A faluban megtelepedett család itt építette ki birtokközpontját, s emelte az azóta nyomtalanul eltűnt várát. Kálló környékén régen két Semjén állott: Kis- és Nagysemjén.

1471-ből származó oklevél szerint a két Semjén egyike Oppidum Semyen néven volt írva. Mindkét semjén a Kállay család birtoka volt. 1446-ban a Sztritney család tagjainak volt itt birtoka. 1454-ben az ónodi Czudar család volt birtokosa.

A 17. században, a török dúlás idején elnéptelenedett pusztára a 18. század elején görög katolikus román jobbágyokat is telepítettek, akik azóta teljesen elmagyarosodtak.

A 18. század második felében és a XIX. század első felében a Kállay család mellett még birtokos volt itt az Eördögh és a gróf Dessewffy család is.

Kállósemjén nagyközség cimere

Barokkos összehatású, álló, négyelt tárcsapajzs a címer.

1. pajzsmező: aranymezőben vörössel fegyverzett fekete kétfejű sas (a Balog-Semjén nemzetség nemzetségi címere).

2. pajzsmező: kék mezőben, zöld pajzslábon álló három ezüsttemplom, jobbról balra a görög katolikus, a római katolikus és a református felekezet - arany, arany és ezüst - attribútumával a tornyokon (a mai község szimbóluma).

3. pajzsmező: zölddel és ezüsttel hétszer vágott, jobb haránt osztóvonal mentén színváltó mező (a Mohos természetvédelmi terület szimbóluma).

4. pajzsmező: kék belső szegélyű ezüstmezőben két, bal haránt álló vörös szív (a Kállay család címerének eleme).

Egyértelmű, hogy a Kállósemjén címerben látható Balog-Semjén nemzetség nemzetségi címere megegyezik a Balogh nemzetség (genus Balogh) címerével. Azonos a kétfejű sas, és azonosak a színek is: *“arany paizsban, veressel fegyverzett kétfejű sas”*

A Balogh címer

Kállósemjén címere

Valószínű ezek után, hogy a fent említett Ubul de genere Balog-Semjén, aki II. András király (1205-1235) korában élt – szintén Altmann lovag (szül. 1020 körül) leszármazottja volt, mert egyébként a Balog-Semjén nemzetség címere nem lenne azonos az Altmann-féle Balogh címerrel.

Források

A történelmi Magyarország Várai: <http://jupiter.elte.hu/vamosbalog/balogvartortenet.htm>
Acsády Ignác: Széchy Mária: <http://mek.niif.hu/05700/05776/>
Andrássy Gyula - Liber Armorum Hungariae (1913)
Bárczay Oszkár - A heraldika kézikönyve műszótárral: mek.niif.hu/06700/06701/
von Czoernig, Karl - Ethnographie der Österreichischen Monarchie, 1857
Dümmerth Dezső: Az Árpádok nyomában. ISBN 963 243 171 5
Engel Pál - Magyarország világi archontológiája (1996)
Erdélyi Múzeum XVII. kötet. 1900. VI. füzet: http://epa.oszk.hu/00900/00979/00124/pdf/EM-1900_17_06_301-312.pdf
Érsemjén honlapja: <http://www.ersemjen.ro/hu/pages/history.html>
Gerics József - Krónikáink néhány genealógiai vonatkozásáról, 1967
Gyöngyösi István: Marsal társalkodó Murányi Venus: <http://mek.oszk.hu/05900/05940/>
Heraldry of the World: <http://www.ngw.nl/int/dld/f/friedbe2.htm>
Karácsony János – A Magyar Nemzetségek a XIV. Század közepéig, 1900, ISBN 9638116110
Kempelen Béla: Magyar nemes családok (1911)
Kézai Simon: Gesta Hunnorum et Hungarorum
Kiss Lajos - Folyóink nevének eredete, 1999
Kiss Lajos - Földrajzi nevek etimológiai szótára. Budapest, Akadémiai, 1978
Kristó Gyula - Makk Ferenc: Az Árpád-ház uralkodói. ISBN 963 7930 973
Magyar Nemzeti és Történelmi jelképek: <http://www.nemzetijelkepek.hu>
Magyarország története - Előzmények és magyar történet 1242-ig, ISBN 963-05-1518-0
Magyarország uralkodói, Pannonica Kiadó, 2003. ISBN 963-925-260-3
Mailáth, Johann - Geschichte der Magyaren, Volume 2, 1828
Meynert, Hermann - Geschichte Österreich's: Volume 4, 1846. ISBN 1146018509
Mihályfalusi Forgón Mihály – Gömör-Kishont vármegye nemes családai, 1909. ISBN: 9799088837251
Nagy Iván: Magyarország családai (1863)
Pallas nagy lexikona: <http://www.mek.niif.hu/porta/szint/egyeb/lexikon/pallas/html/>
Royal and noble family trees: <http://genealogy.euweb.cz/index.html>
Siebmacher's Wappenbuch – Magyarország Nagy Cimerkönyve (1892)
Stadler, K. : Deutsche Wappen. Angelsachsen Verlag, 1964-1971, 8 volumes.
Szentsimon honlapja: <http://szentsimon.uw.hu/szechy.htm>
Szilágyi Sándor: A magyar nemzet története: <http://mek.niif.hu/00800/00893/> (<http://mek.oszk.hu/00800/00893/html/index.htm>)
Uralkodók és dinasztikák, Magyar Világ Kiadó, 2001. ISBN: 963-907-512-4
Veszprémy László: Szent István és az államalapítás ISBN 963-389-315-1